Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιοῦκος*, παρὰ τὸ ὁπ. καὶ τύπ. *γῖκος* καὶ *γιούκι*.

Τακτοποιῶ τὰ κλινοσκεπάσματα καὶ κλινοστρώματα εἰς τὸν *γιοῦκον*, τὸ ὁπ. βλ., ἔνθ' ἀν.: *Γιουκιάσαμε τὰ προικιά, γιὰ νὰ φαίνωνται ὅλα* Πελοπν. (Κυνουρ.) *Θὰ γιουκιάσω τὰ ροῦχα μου* Πελοπν. (Δίβρ.) *Γικιάζου τὰ προικιά μ' μὴν τὰ φάῃ οὔ σκόρους* Στερελλ. (Περίστ.) *Ταχιὰ θὰ γιουκιάσουμι τὰ προικιὰ τ'ς Φώτως* Εὔβ. (Ἄκρ.) *Ἔλα νὰ μὲ βοηθήσ'ς νὰ γιουκιάσουμ'* Εὔβ. (Ψαχν.) *Ἔχουν τὰ προικιάτικα ροῦχα 'ς τοὺ γῖκου γικιασμένα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Τὰ προικιὰ ἀπούψι εἶνι γιουκιασμένα* Εὔβ. (Ἁγία Ἄνν.) *Γικιάζεται ἡ προῖκα τῆς νύφης* Θρᾴκ. (Ἀλμ.)

γιούκιασμα τό, Εὔβ. (Ἄκρ. Ψαχν. κ.ἀ.) Πελοπν. (Γαργαλ. Δίβρ. Κυνουρ. Φιγάλ. κ.ἀ.) *γίκιασμα* Στερελλ. (Αἰτωλ. Περίστ.) *γίκισμα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *δούκιασμα* Θρᾴκ. (Σαμακόβ.) *διούκιασμα* Πελοπν.

Ἐκ τοῦ ρ. *γιουκιάζω*, παρὰ τὸ ὁπ. καὶ ὁ τύπ. *γικιάζω*.

Τὸ μετ' ἐπιμελείας δίπλωμα τῶν κλινοσκεπασμάτων καὶ κλινοστρωμνῶν καὶ ἡ τοποθέτησις αὐτῶν εἰς *γιοῦκον*, τὸ ὁπ. βλ., ἔνθ' ἀν.: *Ἔχω νὰ κάνω γιούκιασμα τοὺ χοντρικῶνε* (μαλλίνων κλινοσκεπασμάτων) Πελοπν. (Δίβρ.) *Καλὸ δούκιασμα ἔκανες τώρα* Θρᾴκ. (Σαμακόβ. **β)** Τοποθέτησις τῆς προίκας τῆς κόρης εἰς *γιοῦκον* Στερελλ. (Περίστ.): *Βαριοῦμι τοὺ γίκιασμα κάθι μέρα.*

γιουκίζω ἐνιαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιοῦκος*.

Γιουκιάζω, τὸ ὁπ. βλ.

γιοῦκος ὁ, πολλαχ. *γιοῦκους* βόρ. ἰδιώμ. *γιοῦχος* Πόρ. *γῖκος* Ἤπ. (Ἁγία Κυριακ. Δίβρ. Δωδών. Ἑλληνικ. Ζαγόρ. Θεσπρωτ. Κοκκιν. Πάργ. Πρέβ. Σούλ. κ.ἀ.) Θρᾴκ. (Αἶν.) Λευκ. Στερελλ. (Ἀγρίν. Ἀνάληψ. Δεσφ. Λαφύστ. Λεβάδ. Παρνασσ. Φθιῶτ. Φτελ.) — Σ. Γρανίτσ., Ἄγρια καὶ ἥμερ., 51 *γῖκους* Βιθυν. (Πιστικοχ.) Ἤπ. (Ζαγόρ. Κουκούλ. Πρέβ. κ.ἀ.) Θεσσ. (Ἀργιθ. Δομοκ.) Θρᾴκ. (Ἀδριανούπ. Αἶν. Ἑλληνοχώρ. Καρωτ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Ἀσπρόπυργ. Ἀχυρ. Γαλαξ. Γραν. Εὐρυταν. Καρυὰ Παρνασσ. Περίστ. Σπάρτ. Τριχων. Φθιῶτ. Φωκ.) *ἶκος* Ἰθάκ. Λευκ. (Φτερν.)— Α. Βαλαωρ., Ἔργα, 3, 360. Οὐδ. *γιοῦκο* Πελοπν. (Μεγαλόπ.) *γιούκι* Βιθυν. (Παλλαδάρ.) Ἤπ. (Ἀργυρόκ. Δερβίτσ. Ριζοβ.) Θρᾴκ. (Ἀλμ. Μάλγαρ. Μέτρ. Σαρεκκλ. Σιρέντζ.) Κωνπλ. Μακεδ. (Καστορ.) — *Λεξ.* Γαζ. *γιούκιν* Πόντ. (Κερασ.) *γιούκ'* Βιθυν. Θρᾴκ. (Ἀλμ. Ἐπιβάτ. Μέτρ. Σαρεκκλ. Σηλυβρ. Σκόπ. Τσακίλ. κ.ἀ.) Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) Προπ. (Ἀρτάκ. Κύζ. Μηχαν. Πάνορμ.) Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y ü k* = φορτίον, μέγα ἑρμάριον. Ἡ λ. καὶ ἐν ἐγγρ. τοῦ 1825 ἐξ Ἀθηνῶν, διὰ τὸ ὁπ. βλ. Γ. Πετροπ., Κῶδιξ Π. Πούλου, 368, 6: «Ἐπούλησεν... ὀσπιτοκάθησιν... περιέχουσαν ἀνωγομάγειρον μὲ... γιοῦκον». Ἡ διττὴ ἐκφορὰ τῶν τύπων διὰ τῶν *γιο υ-* καὶ *γι -* ὀφείλεται εἰς τὴν δυσχέρειαν τῆς Ἑλληνικῆς νὰ ἀποδώσῃ τὸν Τουρκ. φθόγγον *ü*.

1) Μέγα, δίφυλλον συνήθως, ἑρμάριον, ξύλινον ἢ ἐντοιχισμένον, εἰς τὸ ὁποῖον στοιβάζονται ἐπιμελῶς τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἄλλου κλινοσκεπάσματα, κλινοστρωμναὶ κ.τ.τ., σπανιώτερον δὲ τοποθετοῦνται οἰκιακὰ σκεύη ἢ ἀναρτῶνται ἐνδύματα Βιθυν. (Παλλαδάρ. κ.ἀ.) Θρᾴκ. (Ἀδριανούπ. Αἶν. Ἐπιβάτ. Σιρέντζ. Σκόπ.) Σαμοθρ. — *Λεξ.* Γαζ.: *Τὸ φουστάνι μ' κρέμεται μέσ' 'ς τὸ γιούκ'* Ἐπιβάτ. *Ἔκρυψε τὸν ἀγαπητικό της μέσ' 'ς τὸν γῖκο* Ἀδριανούπ. Συνών. *μεσάντρα*. **2)** Σωρὸς κλινοσκεπασμάτων καὶ κλινοστρωμνῶν ἐπιμελῶς διπλωμένων καὶ τοποθετημένων ἐπαλλήλως εἰς σχῆμα ὀρθογωνίου παραλληλογράμμου πολλαχ.: *Φέρε ἀπὸ τὸ γιοῦκο τὸ πάπλωμα* πολλαχ. *Σκέπασ' τὸ γιοῦκο, νὰ μὴ σκονίζουδαι τὰ ροῦχα* Εὔβ. (Αἰδηψ.) *Ἔβγαλις τοὺ προυσκέφαλου κὶ τοὺν ἔρρ'ξις τοὺ γῖκου* Στερελλ. (Φθιῶτ.) *Οὔ γῖκους τ'ς Κουστάντους οὔλου ἀνιβαίν', γιατὶ ἶτοιμάζ' τὰ προικιὰ τ'ς, ἀφοῦ θὰ παντριφτῇ τοὺ καλουκαίρ'* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Ἄρχεψαν νὰ στολίζουν τὴ βροῖκα καὶ νὰ σιάζουν τὰ γιούκια* Θρᾴκ. (Σαρεκκλ. κ.ἀ.) *Γκρέμ'σι οὔλου τοὺ γῖκου γιὰ νὰ μᾶς στρώσ' κὶ νὰ μᾶς σκιπάσ'* Στερελλ. (Ἀχυρ.) *Εἴδαμε καὶ τὸ γιοῦκ' τσ', γ-οὔλο γ-οὔλο ἕνα πάπλωμα κ' ἕνας σιλτὲς* (=στρῶμα) Θρᾴκ. (Τσακίλ.) *Δυὸ γίκ'ς σκιπάσματα ἔχ'* Ἤπ. (Ζαγόρ.) *Δὲν ἔχ' γῖκου ἡ τσούπα μ'* Στερελλ. (Περίστ.) *Οὔ νουνὸς τσῆ Μαριῶς τσῆ κόλλησε ἕνα φλορὶ 'ς τὸ γιοῦκο τσ'* Εὔβ. (Ψαχν.) *Ἔχ' ἕνα γῖκο προικιὰ ὥς τὸ ταβάν'* Λευκ. *Ἡ νυφίτσα ἀναποδογυρίζει τοὺς γίκους καὶ πριονίζει τὰ ὑφάσματα* Σ. Γρανίτσ., Ἄγρια καὶ ἥμερ., 51|| Παροιμ. *Ἄλλαξε τὸ γιοῦκο του* (ἦλθε εἰς δεύτερον γάμον) Πελοπν. (Τρίκκ.) Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαγ. καὶ ἀλλαχοῦ. *Ἡ κόρη 'ς τὴν κούνια κι ὁ γιοῦκος 'ς τὸ doῖχο ἢ 'ς τὸ baοῦλο* (ὅτι ἡ προὶξ κόρης πρέπει νὰ ἑτοιμάζεται ἀπὸ πολὺ ἐνωρίς, διότι ὁ γαμβρὸς δύναται νὰ παρουσιασθῇ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν) Πελοπν. (Κυνουρ.) || Ποίημ.

Ἡ ἀνέμη μὲ τὰ γνέματα, τὸ τυλιγάδι, ἡ δροῦγα,
ὁ 'ῖκος μὲ τὰ μάλλινα τὰ παρδαλὰ διπλάρια

(μάλλινα σκεπάσματα) Α. Βαλαωρ., Ἔργα, 3, 360. Συνών. *στοιβή, τέμπλα, τρακάδα, τροχός*. **β)** Συνεκδ., ὁ τόπος ὅπου τοποθετεῖται ὁ γιοῦκος, συνήθως ἡ γωνία δωματίου πολλαχ. **3)** Μέρος τῆς οἰκίας ὅπου ἀποθηκεύουν τὰ σιτηρὰ Σαμοθρ. Συνών. *ἀμπάρι* **1**.

γιουκοσέντονο τό, Πελοπν. (Γαργαλ.) *γικουσέντουνου* Εὔβ. (Λιχάς)

Ἐκ τῶν οὐσ. *γιοῦκος* καὶ *σεντόνι*.

Σινδόνη ὑφανθεῖσα εἰς τὸν ἀργαλειὸν χρησιμεύουσα ὡς περικάλυμμα τοῦ *γιούκου* ἔνθ' ἀν.: *Γιένα τρίφ'λλου μαλλ'νουσέντουνου τὄκανα γικουσέντουνου* Λιχάς. *Τὰ γικουσέντουνα τὰ φκειάνουμι τρίφ'λλα* αὐτόθ.

γιουκουντίζω ἐνιάχ. *γιουκουνδίτζω* Κάσ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y a k ı l m a k* = στενοχωροῦμαι, μελαγχολῶ.

Στενοχωροῦμαι, μελαγχολῶ: Ἄσμ.

Διαμάνδι τσαὶ περλάνδι μου, τί 'χεις τσαὶ γιουκουνδίτζεις;
Μόνογ- γιὰ σένα τραγουδῶ τσαὶ μὴ βαρυκαρδίτζῃς.

γιουλάκι τό, **(Ι)** Ἰων. (Σμύρν.) Κωνπλ. *ἀγιουλάκι* Α. Βαλαωρ., Ἔργα, 3,4.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιούλι* καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. *-άκι*.

Μικρὸ *γιούλι* ἔνθ' ἀν.: Ἄσμ.

Γιουλάκι μου μὲ τὸν ἀνθό, | μίλησε, γιὰ θὰ τρελλαθῶ

(*γιὰ* = ἢ) Κωνπλ. || Ποίημ.

Ἕνα μικρό, πανόρφανο, ὁλόλευκο ἀγιουλάκι
τὸ μάζωξα, τὸ φύλαξα βαθειὰ-βαθειὰ 'ς τὸν κόρφο

Α. Βαλαωρ. ἔνθ' ἀν. Συνων. *ζουμπουλάκι*.

γιουλάκι τό, **(ΙΙ)** Θήρ. κ.ἀ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιούλης* κατὰ τύπ. ὑποκορ.

Θωπευτ., ὁ μικρὸς υἱός. Συνών. βλ. εἰς λ. *γιόκας*.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ